

Şarkılar şarkıcısı,
yaşam aşığı Freddie

'LOVER of life, singer of songs'... Queen'in gitaristi Brian May, 24 Kasım 1991'de AIDS'ten ölen Freddie Mercury'yi bu sözcüklerle anlatıyor. Ona hak vermemek elde mi?

Gelmiş geçmiş en iyi şarkıcılarından biriydi Freddie Mercury. 70'ler ve 80'ler boyunca Queen'in şarkıcısı olarak, rock müzikte yeni yollar açan Mercury, bir yandan da çeşitli zamanlarda, bir köşede saklı tuttuğu şarkılardan solo albümler yaptı. Onun solo çalışmalarından yapılan zengin bir derleme olan bu albümde, Mercury'nin az bilenen, Larry Lurex takma ismiyle yaptığı ilk dönem işlerinden, en az Queen hitleri kadar ses getiren 'In My Defence', 'The Great Pretender', 'Made In Heaven'a kadar birçok önemli şarkı bulunuyor. Ayrıca opera şarkıcısı Montserrat Caballé ile yaptığı albümden 'Barcelona' dahil üç şarkı, 1993 yılının disko hiti 'Living On My Own', 20 şarkılık toplamadan diğer örnekler. Freddie Mercury'nin solo kariyerine tüm yönleriyle eğilen bu toplama alelade bir şey değil; özenle saklanabilecek kadar değerli... Freddie Mercury / The Very Best Of... / EMI

İlk 'yerli' House
müzik toplaması

HAKAN Türkürer, İstanbul'un tecrübeli DJ'lerinden; 90'ların başından bu yana gözde kulüplerde pikapların başına geçerek plak aşındırıyor. Son birkaç yıldır da elektronik müziği; caz, folk, funk gibi türlerle besleyen grubu Main Project'le dikkat çekici işler çıkarıyor ki, bunun son örneğini Mercan Dede'nin Arkın Allen olarak çıkardığı 'Fusion Monster' adlı albümü 'Yemliha' adlı şarkısıyla konuk olarak göstermişti. Hakan Türkürer, Main Project'in yanı sıra bir DJ olarak da Türkiye'de elektronik müziğin bazı açıklarını kapatma derdinde. Türkürer, The Future Sound Of Istanbul serisi kapsamında yayınlanan 'House Workz' adlı albümünde Mert Yücel, U.F.U.K & MET, Uğur Project gibi 12 farklı isim remikslerini bir araya getirerek, Türkiye'nin ilk house müzik toplamasını çıkardı. House, diğer müzik türlerini de dans pistine misafirliğe kabul eden, elektronik müziğin gönlü zengin bir tarzı. 'House Workz', Türkiye'de house çalan işin ehli DJ'leri bir arada dinlemek ve ebette bir yandan dans etmek isteyenler için... Hakan Türkürer / House Workz / Prosound

Buraya oturmaya mı geldik?

Gevende'nin stüdyo albümü 'Ev', yaratıcı ve eğlenceli çeşitliliğiyle kulak dolduruyor. Çalışmanın ilk parçası Emir Kusturica'yı anımsatırken, ikinci parça ile eğlence 'tam gaz' sürüyor. Katmandu'ya gitmiş topluluk, 2005 Roxy Müzik Günleri'ni kazanmıştı

EFKAN KULA efkan@studyoimge.com

Şu sıralar sizi yaratıcılığıyla şaşırtacak ve bununla birlikte eğlendirecek bir şeyler dinlemek istiyorsanız, Gevende'ye kulak vermeniz. Daha ilk saniyelerde sizi hoppala ayağa kaldırıyor, kollarınızı yanlara açtırıp parmaklarınızı şıklatıyorlar. Bir düğün, şenlik havası sarıyor etrafınızı. Gevende'nin kelime anlamı boşuna "düğün çalgıcısı" değilmiş, diyorsunuz.

Albümlün 'Çelik Çomak' adlı ilk şarkısını dinlerken; Kusturica filmlerindeki o eğlenceli kargaşa geliyor aklınıza. Gitarlar, klarinetler, trompetler hep birlikte kolunuza girip evin içinde bir oraya bir buraya sallıyor sizi. Hepsinin arasına "Oturmaya mı geldik" diye başlayan, sonra kimliğini kaybeden bir dilde sözcükler diziyorlar. Şarkı sözleri ayrı bir alem. Gevende şarkı sözlerini bir enstrüman gibi kullanıyor. Sözleri resmen atıyorlar, ama destekli güzel atıyorlar!

İkinci şarkı 'Refik'le eğlence tam gaz devam ediyor. Ama o kadar da heveslenmeyin. Yalnızca kurtlarımızı dökmek için gelmedi Gevende, Eskişehirlerden buralara...

Doğaçlamanın hakkını vermeleriyle ün yapmışlar, 2000'den bu yana. Üçüncü şarkı 'Nem'le birlikte aslında sapına kadar enstrümantal bir albüm dinlediğinizi fark ediyorsunuz. Grup elemanları çok çalışmışlar; işlerini gayet iyi yapıyorlar. Melodiler yaratmayı; neyi, gitarı, trompeti sololar peşinde koşturmaya seviniyorlar. Vardıkları nokta ise kendi tabirleriyle psikedelic folk...

Psychedelic'i de doğru, folk'u da. Yalnız Gevende, bunlardan ibaret değil. Nihayetinde alışıldık şarkı formlarını zorlayarak, dikkate değer bir müzik yapıyorlar.

Oyle ki, İstanbul'un en gözde kulüplerinden, Anadolu'nun en küçük köylerine kadar farklı yerde dinleyici bulabilecek bir müzik bu. Ya da şöyle toparlayalım; Gevende her yerde çalabilecek, herkesle arkadaş olabilecek bir topluluk. Bu içtenlikleri de müziklerine yansıyor.

Gevenoe topluluğunun 'Ev' samimiyetindeki ilk albümü, dinlenildiğinde 'konserlerini kaçırmamal!' dedirtiyor.

Bilenler mutlaka vardır. Ama hatırlatmaktan zarar gelmez; Gevende geçtiğimiz eylül ayında Eskişehir'den başlayan ve İran, Pakistan, Hindistan, Katmandu'ya

uzanan 26 günlük bir müzik yolculuğu yaptı. Tıpkı eski zamanların rock toplulukları gibi, yerel müzisyenlerle buluşarak onlarla

birlikte evlerde, sokaklarda müzik yaptılar. Bu maceralı yolculukta başlarından geçenleri, ballandıra ballandıra web sitelerinden (www.gevende.com) ulaşabileceğimiz blog sayfalarında anlatıyorlar.

Gevende'nin dünyanın çatısına uzanan bu yolculukta yaptığı kayıtlar da yakında yayınlanacak.

2005 Roxy Müzik Günleri'nde birinci olan ve bugüne kadar birçok festivalde çalan Gevende'nin ilk albümü 'Ev'i; Goran Bregova

viç cümbüşünü sevenler ve doğaçlamalardan keyif alanlar uzun süre başucundan ayırmayacak gibi gözüküyor. Ahmet Kenan Bilgiç (vokal, gitar), Ömer Öztügen (viola), Can Ömer Uygan (trompet), Okan Kaya (bas, cümbüş), Gökçe Kaya'dan (davul) oluşan grubun albümü dinledikten sonra ilk olarak içinizden "konserlerini kaçırmamak lazım" diyorsunuz ki, bu bile Gevende'yi tebrik etmek için yeterli bir sebep.

Gevende / Ev / Baykuş Müzik

European
Cultural
Policies

2015

A Report with Scenarios on the Future of Public Funding for Contemporary Art in Europe

BUDGET - in €	
Free admission, translation and co-ordination	5,000
Free design	2,000
Printing	6,200
Shipping	800
Travel	1,000
Invited staff to the Frieze Art Fair (London) (1 person)	1,000
Total	15,000

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne (AB) giriş sürecinde, 'Culture 2000' Eğitim ve Kültür fonu desteğiyle, ufak bir kitapçık yayımlandı. Frieze Uluslararası Sanat Fuarı'nda dağıtılan 10 bin tirajlı bir kitapçık, İstanbul'un 2010 yılında Macaristan'ın Pecs ve Almanya'nın Essen kentleri ile birlikte, Avrupa Kültür Başkenti seçilmesi açısından da önemli bir başlıkla sunulmuştu: "Avrupa Kültür Politikaları: 2015" başlıklı bu küçük kitabın konusu, 'Avrupa güncel sanatında geleceğin kamusal fonları üzerine senaryolarla dair bir rapor' başlığı ile ifade ediliyordu. Maria Lind ile Raimund Minichbauer'in editörlüğünü yaptıkları bu çalışmada bir de Türkiye'li sanatçıyla, Hüseyin Bahri Alptekin ile elektronik posta söyleşi yapıldı. Bugün, gerek 2010, gerekse AB eşliğinde geçenler, bu söyleşinin ikinci bölümünü okurların ilgisine sunuyoruz:

» **Maria Lind:** Kültür politikası ve maddi kaynak programlarıyla ilgili olarak, Türkiye ve Avrupa Birliği arasında işbirliği adına gelecekte neler yaşanabilir?

H.B. Alptekin: AB ve Türkiye arasında bu alanlardaki işbirliği son birkaç yılda misafir sanatçı programları, uluslararası sergiler, sempozyum

'Öteki'lik, bugün için bir klişe

yum ve konferanslar babında hızla arttı. İstanbul ile İzmir ve Diyarbakır başta olmak üzere diğer bazı kentlerde de çağdaş sanat alanında muazzam ölçüde işbirliği var. Bu mucizevi hız birçok anlamda karmaşık görünüyor. Muhtemelen Balkanlarda da benzerlikler ve bu durumun nedenlerine dair ortaklıklar var ve esasında bu anlamda, Avrupa kültür politikasının yetkili mercilerinin ideolojik ve politik stratejilerine uyulmakta.

Avrupa'daki kültür politikalarını belirleyenler, farklı zamanlarda farklı bölgeler seçiyor: Bu önce Bosna, Arnavutluk, Kosova gibi Balkan ülkeleri olmak üzere, Kafkas ülkeleri (Gürcistan, Ermenistan, Azerbeycan, ve hatta Çeçenistan) gibi, AB'ye aday ülke olan ve başta Diyarbakır olmak üzere Kürdlerin yaşadığı bir ülke olarak Türkiye gibi bir sıralama da arz ediyor.

Son on yıldan bu yana soyut bir coğrafi Güney-Doğu Avrupa Bölgesi yaratılmasına rağmen, dürüst olmak gerekirse bu coğrafyada çok yüksek düzeyde projeler pek üretilmedi.

Bu bölgeyi yaratma kararı yalnızca ekonomik, coğrafi ve politik saiklerden ziyade, Avrupa ile ilişkide bir ötekilik (ötekileştirme) ihtiyacından kaynaklanıyor büyük ölçüde. Böylece egzotik, folklorik, marjinal ve çevresel olan, kültür politikalarının da çerçevesi haline geliyor.

'Öteki' ve 'ötekilik' meselesi son 15 yıldır tartışılıyor ve artık bir klişeye dönüşmüş durumda olmasına rağmen, sorun hâlâ ortada. Ve hatta sırf bu yüzden, bazı kurumlar bölgedeki bazı sanatçıların ilginç projelerini bölge dinamikleri lehine desteklemek yerine, kendi yönetim politikaları ve kırtasiyeleri yararına manipüle ediyorlar ve bütçelerini bu yolla aklayıp harcıyorlar.

Tabii ki bölgedeki sanatçı ve aydınların bir çatı altında hareket kabiliyeti geliştirilmesi son derece önemli. Ancak sempozyum turizmi gibi

hep aynı kişilerin aynı ağ içinde dönüp dolaşmaması kaydıyla. Tartışmak, fikir ve proje üretmek için sempozyum ve seminerlere davet ediliyorsunuz, buralarda keyif çatıp eğleniyorsunuz, fakat bütün bunların sonunda kişisel ve özgün ifade imkanı ve proje üretme özgürlüğü elimizden alınıyor. Bu da yararsız atölye çalışmaları ve sürekli tekrar edilen grup sergilerinde habire boy göstermekten başka bir anlama gelmiyor. Sempozyumlar ve forumlar genellikle herhangi bir post-prodüksiyonla sonuçlanmadan, gelecekte neler yapılabileceği hakkında strateji-

operasyonlarını perdelemeye yaramakta.

Katıldığım bu tür muğlak forumların sonunda genellikle hayal kırıklığı ve depresyon yaşadım hep. "Sea Elephant Travel Agency" projesi kapsamında geliştirdiğim "Jules Verne ve Karadeniz" adlı proje çeşitli vesile ve bağlamlarda pek çok sempozyum ve forumda sunulmuştu. Ancak bu proje Avrupa'dan bir sanat kurumu tarafından izin alınmadan olduğu gibi çalınarak bir Avrupa Birliği Para Fonu'na baş vurulmuş ve büyük bir bütçe onayıyla kabul edilmiştir. Orjinali bize ait olan proje herhangi bir değişikliğe bile uğratılmadan neredeyse birebir çalınmıştır. Maalesef, bunlar üç yıl önce oldu ve bu süreç devam ediyor. Karadeniz bölgesindeki yerel partnerlerimizle 5 yıldır ortaya koyduğumuz enerji, vizyon, bakış açısı ve çalışmalar böylece heba olmuştur. Telif Hakları Yasalarının fikirleri hukuksal anlamda korumadıklarım ve uzun bir süre zarfına yayılan yasal ve hukuksal önlem ve müdahalelerin sanatçıların motivasyonlarını öldürdüğünü hepimiz biliyoruz. Bütün bunlar orucu süreç insanın enerjisini almakta ve maalesef potansiyel olarak özgün ve önemli projelerin gerçekleşmesini önlemektedir.

Yaşadığım bu tatsız kişisel deneyim biraz uç bir örnek alsın. Tabii ki kültür politikaları ve ajandaları çerçevesinde bir çok olumlu program ve projeye de tanık olmuştuk. Ancak bu oluşumların çoğu sanatçı inisiyatiflerinden öte gittikçe tatsızlaşan kurumsal çerçevelerin çalışma alanlarına girmekte. Maalesef sanatçı girişimleri ve kolektifleri devamlılık ve motivasyonlarını koruyamıyor, karşılıklı mübadeleler dışında kalan ve marjinal olarak değerlendirilen pek çok bireysel girişim de yok olmaya yüz tutuyor böylece.

Gelecek hakkında yine de iyimserim. Her şeyden önce yurtdışından İstanbul'a misafir san-

atçı programlarıyla gelen, İstanbul'u ziyaret eden, uzun süre burada yaşayıp çalışan ve Türkiye'deki sanatçılarla ortak projelere imza atan çok sayıda sanatçı var. Böylece yerel dinamikler, alternatif yapılar ve çağdaş sanatın terel dinamikleri ve bağlamlarıyla ilgili bilgi edinme şansını karşılıklı olarak doğuyor. Karşılıklı gerçekleştirilen misafir sanatçı programlarını olağanüstü önemli buluyorum, özellikle dışardan buraya geliyup çalışan sanatçıların varlığına önem veriyorum. Misafir sanatçıların İstanbul'da ve İstanbul dışı diğer bölgelerde kalıyorlar ve evlerine döndüklerinde buradaki sanat ortamı hakkında söyleyecekleri çok şey oluyor.

Geleceğin sanat dinamikleri şimdiden hızlı sayılabilecek şekilde hareketlenmiş durumda. Çok sayıda genç sanatçı kendilerini farklı ülkelerde gösterme ve misafir sanatçılık ve projeler yoluyla genç bir alanda hareket etme imkânına sahip artık. Sanatçı ağları internet yoluyla çok daha ulaşılabilir oldu. İstanbul'da yaşayan çok sayıda sanatçı var ve değişik sanat ortamlarına ve sanatsal yaklaşımlara aşinalar.

Türkiye'nin AB üyesi olması buradaki sanatçıların için müthiş bir şeffaflık ve etkileşim imkanı verirken, bazı sivil girişimler düşük profilli işler yapmayı sürdürüyor. Tuhafı bu sivil girişimler tutkulu ve vizyon sahibi sanatsal projelerden, yerel toplumsal meseleler ve çatışmalarla ilgili projeye yapıyor.

Akademisyen-sanatçıların ise kendi statülerini koruma ve elitist iktidarlarını sürdürme eğiliminde gözüküyor. Oysa ki, üniversiteler -Derri-dacı anlamda söylesek- sanatçıların için koşulsuz, şartsız ortamlar olmak zorunda, en azından bizim coğrafyamızda ve demokratik oluşumlar içinde. Türkiye'de üniversite uluslararası alış veriş ve hareketlilikten ziyade sabit ve istikrarlı duruşa önem veriyor. Gelecekte bu alanlarda ilerlemeyi sağlayacak şey ise soyut kavramsal ve entelektüel yaklaşımlardansa koşulsuz demokratik bir Avrupa refleksinin tüm ülkede ve kurumlarında var olması. (Devam edecek)

(*) Çeviri ve redaksiyon: Zehra Ayman - H. B. Alptekin

Hüseyin B. Alptekin

FOTOGRAF: EVRİM ALTUĞ